

CSONGRÁI

Nemzeti Múzeum Könyvtára
Múzeum körút Budapest.

Politikai, társadalmi és közgazdasági lap.

Megjelenik csütörtökön és vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CSONGRÁD, KOSSUTH-TÉR 9. SZÁM.

Felolvas szerkesztő: BARTÓSS KÁROLY.
Felolvas kiadó: SZILBER J. ANTAL.

Nyomatott a laptulajd. Szilber J. A. könyvnyomdájában.
Előfizetési ára havonta — — — 1 P — 1.

Bucsuzzunk az ó-esztendőtlől.

Az 1930. esztendőnek csak alig néhány napja, órája van hátra és a ködön át (amely a multat percről-percre sűrűbben borítja, még hosszú ideig, de egyre halványabban) csak a kellemes emlékek apró fehér csillagocskái és a gyászos, szomorú események rózsaszínű lángjai csillognak felénk.

Amikor a multbavesző esztendő nekrolóját írjuk, szomorú szívvel, könnyes szemekkel tekintünk a távozó után, azonban nem azért, mert túlságosan szeretetreméltó volt hozzáánk, vagy mert távozását sajnálva tartóztatni szeretnők a rozzant öreget. Nem! Menjen Isten hírével! Hiszen csak örülni tudnánk elmúlásán, ha nem marna szívünkbe a fájdalom és nem tólnának könnyek a szemünkbe, amikor rá gondolunk, hogy mennyi illuziónk, semmibe foszlott reményünket, nemes akarásunkat, összeomlott tervünket viszi magával a távozó. És amikor a ködbevesző után egy bucsupillantást vetünk, rádöbbenünk, hogy csak kevés fehér csillagocská pislog felénk megnyugtató fényvel, míg a szomorú, gyászos emlékeket jelentő vörösen lobogó, nyugtalanító fények annál sűrűbben izzanak felénk...

Egy-két nap, néhány óra még és elkövetkezik a soha viszont nem látásra szóló bucsuzás és az új ígéretekkel, új reményekkel történő üdvözlés pillanata. Ezt a pillanatot ötletes és finom elgondolással iparkodik fennköltté avatni, széppé tenni a Katolikus Nőszövetség. A jótékonyág fehér fényvel ködön, sötétségen átragyogó csillagát gyújtja fel akkor, amikor megrendezi „láthatatlan bál”-ját, amely ötletes dokumentálása annak, hogy nem hangos vigalommal, pompázatos toalettekkel, vidám kacagással kell bucsuzni a szomorú emlékekben oly gazdag 1930-tól, hanem az emberszeretet, jótékonyág örökéző tüzeit kell felgyújtani a szivekben, hogy azok fénye feledtesse az 1930. szomorúságait és derűs, nyugot fényt áraszson az érkező 1931. elé.

A „láthatatlan bál” célja tehát, hogy pótolja az 1930. által elorzott értékeket, illuziókat, érzéseket, reményeket és megvigasztalja a szomorkodókat, kedvre derítse a közömbösöket; ha pedig szeretettel és szívesen fogadja mindenki a bála szóló meghívást, akkor nem maradhat el a teljes eredmény sem. Ujraéled a szivekben az emberszeretet érzése, tudatosan válik az egymáson való segítség kötelezettsége, feléled az elesettek, bajba-

jutottak lelkében a remény, megvigasztalódnak egyaránt a maguk keservein szomorkodó gyengék és a másokért is könnyezni tudó erősek, lelkesednek az unatkozók és hittel, bizalommal, megnyugodva tekintenek a jövő elé a kishitűek.

A forró vallomások, őszinte érzések páratlan éjszakája lesz ez a bál! Ezen a bálon mindenki, aki a meghívásnak eleget tesz, ezzel komoly vallomást tesz; bevallja, sőt be is bizonyítja, hogy szereti, — áldozatosan

szereti! — embertestvéreit; mindenki, aki átadja magát a „láthatatlan bál” ellenállhatatlan hangulatának szívében felkelti a felebaráti szeretet, jószág érzését.

Ezekkel az érzésekkel fogadják a címzettek a Katolikus Nőszövetség láthatatlan báljára szóló meghívót és akkor még sok-sok esztendő múlva, még akkor is, amikor 1930. minden buját-baját már elfeledtük, még mindig fényesen, ragyogó kis csillaghoz hasonlóan fog felénk ragyogni a mult ködéből az 1930-at bucsuztató „láthatatlan bál” emléke... — s k. —

Bethlen István gróf miniszterelnök nyilatkozata az időszerű gazdasági, ipari, kereskedelmi, kül- és belpolitikai kérdésekről.

Bethlen István gróf miniszterelnök a karácsonyi lapokban nyilatkozott az aktuális bel- és külpolitikai kérdésekről.

A miniszterelnök nyilatkozata során megállapította, hogy a mezőgazdaság megsegítését célzó kormányintézkedések minden ellenkező állítással szemben hasznosnak bizonyultak. A gabonajegyrendszer bevezetésének köszönhető, hogy

a gazda a buza métermázsája után mégis csak három pengős felárhoz jut.

Sikeres volt a tőzsdei közbelépés is, mely megakadályozta, hogy a belöldi ár a világparitás alá süllyedjen, sőt azt eredményezte, hogy az árjegyzékek az exportparitás föléi szinten állandósultak. A mezőgazdaság helyzetén ezekkel az intézkedésekkel gyökeresen még nem segíthetünk. A javulás csak a nemzetközi rendszabályoktól várhatjuk.

Az együttműködésre részünkről a hajlandóság megvan.

De serényen dolgozunk a magyar mezőgazdaság olyan átalakításán is, melynek célja, hogy olyan terményeket és termékeket produkáljunk, melyek a világ fogyasztópiacain biztosabban és kedvezően helyezhetők el. Ezt a célt szolgálja a nemrég megalapozott márkázási törvény is. Ebben a tekintetben különben máris jelentkeznek eredmények a baromfityénzés, a gyümölcsstermelés, a tejtermékek és a húsfeldolgozás terén.

A miniszterelnök nyilatkozatában foglalkozik

a drágaság kérdésével

is és összehasonlítva a magyar viszonyokat a németországi viszonyokkal, megállapítja, hogy míg Németországban a kormány árpolitikája arra is irányul, hogy az agrártermékek belöldi magas árát hozzáidomsítsák a világpiacon árhoz, nálunk éppen fordítva az a törekvés, hogy a mezőgazdaság veszteséges termelő árát valamiképpen feljavítsuk.

Az élelmickek terén árletőresre Magyarországon egyáltalán nincs szükség.

legfeljebb arról lehet szó, hogy a termelői árak és az utolsó fogyasztói ár között jelentkező különbözetet lecsökkentsük, ezt azonban

a kialakuló szabadverseny elvégzi a gyakorlatban. Az iparcikkek és a mezőgazdasági termények ára közötti különbség kérdését elsősorban az iparcikkek olcsóbbításával kell megoldani. A kereskedelmi minisztérium most foglalkozik a szén és cementárak, valamint az építkezési anyagok áralakulásának ügyével. De ugyanezt a célt szolgálja a kartellajavaslat is, melynek rendeltetése majd befolyást biztosítanak a kormány részére olyan árkalkulációk helyesbitésére, melyek a szabadverseny kizárásával váltak lehetővé.

A miniszterelnök megemlítette ezután, hogy a költségvetés leépítésével egyidejűleg a közterhek általános csökkentése tekintetében nem lehet vérmes reményeket táplálni, hiszen az állami bevételekben is lényeges apadás mutatkozik. De nem lehet figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a kormány lezártította a földadót 25 százalékról 20 százalékra, a késedelmi kamatot 12 százalékról 6 százalékra, az alkalmazottak keresetadó-pótlékát 3 százalékról 1 százalékra, a behajtási illetéket 4.6 százalékról 3.5 százalékra, a szolgálati szerződési illetéket pedig 1.5 százalékról 0.5 százalékra. Ezenkívül megszüntette a kormány az állatforgalmi adót és a segédek nélkül dolgozó kisiparosok forgalmi adóját.

Bethlen István gróf miniszterelnök megállapította nyilatkozatának további során, hogy a magyar külpolitika vezetésében olyan változás, mely külpolitikánk multjával ellentéző, nem várható. Magyarország rá van utalva arra, hogy minél több barátot szerezzen, akik fejlődésében folytatott küzdelmében támogatni tudják. Ez lesz a célja azoknak a külföldi látogatásoknak, amelyeket Liapcev bolgár miniszterelnök és Schöber külügyminiszter látogatásának viszonzásául a közeljövőben tervez.

Egyebekben, amint a miniszterelnök kijelentette, a világgazdasági válság enyhülése valószínű. Számos tünet mutatja, hogy azokban az államokban, amelyek az elzárkózás politikáját követték, a jobb belátás kezd felülkerekedni. Az egymásra utalt országok között a természetes árucseré mai akadályai hovatovább le fognak dőlni és az államok között az egykori élénk gazdasági kapcsolatok ismét helyreállanak.

Még eddig soha el nem ért, bámulatos teljesítménnyel dolgozik a «CSEPEL» 103-osztályu gyorsvarrógép. Szívesen ad Önnek varrógépet kipróbálásra a «Csepel» gyári lerakat, RÉGNER GÉPRAKTÁR Csongrád, Szentháromság tér 8.

POLCZNER és TSA „BIZALOM” irodája,
SZEDED Sándor u. 11. sz. a. (Felsőváros)

házassági ügyekben

kivánatra a helyszínen is — a legdiskrétebben tárgyal. — Sok vagyonos hölgyek és urak előjegyzésben. 4v4

Kedvezményes díjtétel tengerire.

Az ideai tengeritermés az Alföldön tudvalevőleg nagyon gyenge volt és ezért főleg Csongrád és Békés vármegyékbe, valamint Pest vármegye déli részébe meglehetősen sok tengerit hoztak be Jugoszláviából. Minthogy ez a bácskai és bányási tengeri vasuton csak rövid utat futott be, vele a dunántuli magyar tengeri a versenyt felvenni nem tudia. Erre való tekintettel a szegedi kereskedelmi és iparkamara előterjesztésére az államvasutak igazgatósága december 18-tól 1931. évi május 31-ig való érvénnyel a morzsolt tengerire a Dunántulon fekvő állomásokról a baja —bácsalmási, bacsalmás—kiskunhalas—kiskunfélegyháza—szegedi, kiskunfélegyháza—csongrád—szentes—orosházai, szentes—hódmezővásárhely, szarvas—orosháza—mezöhegyesi, szeged—gyulai, szeged—makó—kétégyházi, kisujszállás—kötégyán és dévaványa—gyomai vonalak állomásaira a 12. áruosztály díjtételeinek való alkalmazását rovatolás útján engedélyezte

Fejájás, szivbántalom, idegesség, rekedtség, almatlanságyórtia sok dohányzás miatt.

Szivjon Nikotexet

és minden baja elmúlik. Valamennyi trafikban kapható már nikotinmentesített dohányzár. *****

3v3

Behozatali korlátozások.

A pénzügyminiszter 158.000—930. sz. rendelete szerint december hó 21-től kezdve a rendeletben taxatív felsorolt áruk oly országból, amelyekkel Magyarországnak nincs kereskedelmi forgalmat szabályozó megállapodása, csakis a kereskedelmi miniszternek az érdekelt miniszterekkel egyetértőleg megadandó külön engedély alapján vámolható el vagy kezelhető előjegyzésben.

A kereskedelemügyi miniszter a fenti rendeletre való hivatkozással most közölte a kamarával, hogy a behozatali engedélyek megadása iránti kérelmeket az ügyfeleknek a kereskedelemügyi miniszteriumnál az ezen célból rendszeresített űrlapok felhasználásával kell előterjeszteniök. Az űrlapok a m. kir. Államnyomdánál megrendelhetők, de a kereskedelmi és iparkamaráknál is beszerezhetők. Amennyiben a felek kérelmeiket az illetékes kereskedelmi és iparkamara útján adják be, a kamara ezeket a kérelmeket javaslat kapcsán továbbítja a kereskedelemügyi miniszterhez.

Arra nézve, hogy a vámtarifa mely tételei alatt felvett áruk esnek engedélyezés alá, részletes felvilágosítás a kereskedelmi és iparkamaránál beszerezhető. A rendelet nem nyert alkalmazást azon küldeményekre, amelyek igazoltan december hó 25-e előtt adtak fel magyarországi rendeltetéssel.

Szenzációs lesz árban és minőségben a «Csepel» motorkerékpár. Kedvező fizetési feltételek mellett rövidesen kapható lesz a gyári lerakatban: **Régner Gépraktár** Csongrád, Szentháromság tér 8. szám.

megol ex az átkozott köhögés!

KÖHÖGÉS

ELLEN

EGGER

MELLÉ

Pasztilla

Ellen!

Egger Mellépasztilla csakhamar meggyógyított!

Január elsején felállítják Csongrádon is a bejelentő-hivatalt.

Megirtuk, hogy a belügyminiszter elmondotta, hogy az ország egész területén, valamennyi városban és községben fel kell állítani a bejelentő hivatalt. A rendelet alapján Csongrádon is ugy a belterületre mint a külterületre vonatkozóan meg kell tehát csinálni a bejelentő hivatalt.

A bejelentő hivatal alapjául szolgáló adatok, illetve alapbejelentések összegyűjtését minden valószínűség szerint a népszámláló biztosok fogják elvégezni, még pedig vagy a belügyminiszterium által kiutalendő összeíró lapokon, vagy a város által létesítendő lapokon, vagy a lakosság által darabonként 8 fillérért beszerzendő bejelentőkön.

Erre vonatkozóan, illetve a bejelentési kötelezettségre nézve idejekorán és részletesen fogjuk még tájékoztatni a közönséget.

A bejelentési kötelezettség kiterjed mindenre. A családfő házastársát és a 18 éven aluli családtagokat ugyanazon bejelentő lapra tartozik bejelenteni, míg a 18 éven felüli családtagokról külön lapot kell kiállítani. A bejelentés megtörténtét igazoló szelvényt mindenkinek addig kell megőriznie, amíg ugyanabban a lakásban lakik, a kijelentési szelvényt pedig az elköltözéstől számított egy évig. Be kell jelenteni — 24 órán belül — minden lakásváltozást is.

A földmunkásszövetkezetek újabb utépitési munkálatai.

A földmunkások vállalkozószövetkezei az elmúlt hónapokban is eredményes munkásságot fejtettek ki. Ismeretes, hogy a munkanélküliség nemcsak a fővárosban, hanem a vidéken is nagy arányokat öltött és éppen ezért bírnak fokozott fontossággal azok a munkálatok, amelyeket a magyar vidék különböző pontjain a szövetkezetekben tömörült földmunkások végeztek.

A legutóbbi hónapokban három helyen kezdtek nagyobb szabású utépitési munkálataikba a földmunkásszövetkezetek. Hajdu vármegyében a már befejezett utépitésen kívül újabb 16 kilométeres utépitésre kaptak megbízást. A földmunkákat 400 kubikos végzi és mintegy 60—70 kőszállítófuvaros jutott munkálathoz.

A másik jelentős utépitési munka Békés vármegyében folyik 24 kilométeres távolságon. Füzeggyarmat—Bucsalep—Karcag között. Itt előbb 170 földmunkás dolgozott, később a munkások száma már 600-ra emelkedett. A Gyulai Földmunkások Vállalkozói Szövetkezet 117 emberrel vesz részt a munkálatokban.

A harmadik utépitési munkát Csongrád vármegyében kapták meg a földmunkásszövetkezetek. Tizenkét kilométeres szakaszon a Csongrádi Földmunkások Vállalkozói Szövetkeze dolgozik 148 emberrel. A munkálatok folytatásához szükséges forgótőkét a budapesti központ bocsátotta a szövetkezet rendelkezésére.

A földmunkásszövetkezeteknek a fentebb részletezett utépitési munkálatoknál a kubikosmunkákat az ősz folyamán be kellett fejezni, úgy hogy még a téli időjárás beállta előtt az utak egyharmadán már a hengerelési munkák is befejezést nyertek. Ezek az utépitések nemcsak az egyre veszedelmesebb méreteket

öltő munkanélküliséget enyhítették, hanem szociális szempontból is nagy jelentőségük van. Az elért nyereségből ugyanis a szövetkezetek először is munkásjóléti intézményeiket dotálják s az ez után fennmaradó összegeket a kubikosok gyermekeinek juttatják. Az eddig befejezett munkáknál mutatkozó nyereségekből a következő célokra fordítottak máris mintegy 12 000 pengőt:

A kubikosok gyermekei közül az arra legjobban rászorulóknak ingyen cipőt, csizmát és tankönyvet kaptak. Ezenkívül ingyenes orvosi vizsgálatokkal igyekeznek megakadályozni a szövetkezetek, hogy a tagok gyermekei között pusztító népbetegségek kapjanak lábra. Meg kell még említenünk, hogy az elmúlt nyáron a budapesti központ hathatós támogatása mellett 70 kubikosgyermek nyaralt a Balaton mellett.

A földmunkásszövetkezetek tehát a legteljesebb mértékben megvalósítják azokat a nemes célokat, amelyeket megalakulásukkor maguk elé tűztek. A munkaalkalmak teremtése mellett az elért vállalkozói nyereséget minden esetben szociális, munkásjóléti célokra fordítják, aminek ékes bizonyítékai a fentebb jelzett akciók, amelyek nemcsak pillanatnyi szükségén segítenek, hanem hozzájárulnak a nehéz viszonyok között érthető elégedetlenség hékés levezetéséhez és így módon a társadalmi béke útjainak a kiépítéséhez is. Mindezt pedig szövetkezeti együttérzéssel és vállalt munkával.

HA HIRDETNI AKAR CSAKIS HELYBELI LAPBAN, A CSONGRADI ÚJSÁGBAN HIRDESSEN.

Walter magántanfolyam

legolcsóbban, legbiztosabban készít elő középiskolai magánvizsgákra, érettségire. Vidékieknek **levelező oktatás**. A júniusi és szeptemberi vizsgákra már most jelentkeztek. Budapest, **Rákóczi ut 51.**

Az egyház az emberi közművelődést szolgálja az iskolák alapítása és fenntartása által.

A gyógypedagógiai iskolát is először a P. Lana jezsuita által feltalált és a vakok számára alkalmas olvasási módszer indította meg. Ferenc József jezsuita gondolata volt Bécsben a XVIII. sz.-ban a keleti akadémia felállítása is. Ő készítette a tervezetet és ő volt ennek első igazgatója.

Láthatjuk ezekből, hogy az egyház volt a kultúra megindítója nemcsak az evangélium hirdetése által, hanem az iskolák alapítása által is.

Ennek a kulturfeladatnak tökéletesen eleget tett Magyarországon is az Egyház. Elsősorban is őseink megtérítése az egyház érdeme. Az iskolák megszervezése körül pedig ugyanazon utakon haladt, mint más országokban. A térítő szerzetesek a bencések voltak. Szent István idejében épült fel a panonhalmi kolostor, mely kiinduló pontja a magyar ker. művelődésnek. A bencés rend teljesen összeforrott a magyarsággal. Asztrik bencés volt pl. aki elhozta a magyar szent koronát. Amint épültek a plébániák, úgy épültek a plébániai iskolák, amint épültek a kolostorok, úgy a kolostori iskolák, amint szerveződtek az egyházmegyei központok, úgy alakultak a székesegyházi iskolák. Különösen nevezetesek a pozsonyi, budai, nagyváradai iskolák, különösen az esztergomi, ahol 1325-ben már bölcselést, jogtudományt és orvostudományt is tanítanak.

1142-ben II. Géza telepítette be Magyarországra a cisterciátákat. Az Árpád ház kihalásakor már 20 apátságuk volt, mely ugyanannyi középiskolát jelent. A cisterciáták létesítették az első földműves iskolákat, sőt borászati iskolát, mintagazdaságaiktól sokat tanult a magyar földművelő nép.

A premontrai kanonok rendet III. Béla királyunk telepítette be az országba. Tanítottak az iskolákban, de különös érdemükül tudható be, hogy a templom építésben különösen kitűntek. Tőlük származik a zsámbéki és a ma is fennálló, de református kézen levő ócsai templom.

A pálosok, az egyetlen magyaralapítású rend. Nevüket remete sz. Pálról vették, alapítójuk Özséb esztergomi kanonok. 1368-ban megerősítést nyert. Virágzásuk legmagasabb zenéjén 131 kolostoruk volt. Róbert Károly, nagy Lajos és Mátyás király okmányaikban sok magasztalással illetik ezt a rendet.

A népnevelés terén nagy érdemeket szereztek a ferencesek, a dominikánusok. A protestáns Beöthy irja irodalomtörténetében a következőket: „A kereszténység új ültetvénye az iskola a rendszeres oktatás első plántáit honosította meg. A magyar egyház-

— **Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknek** a természetes **«Ferenc József»** keserűvíz szabaddá teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodó- és munkaképességet. Beható kórházi kísérletek folyamán bebizonyult, hogy a **Ferenc József** viz szellemi munkásoknál, neuraszténias embereknél és betegeskedő asszonyoknál rendkívül jótékony hatású gyomor- és béltisztító szer. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

történelem kitűnő érdemlappja ez. Ami tudományművelés, művészet, tanulmány, szellemi mozgalom Magyarországon folyt, mind az egyház érdeme.

Ami az egyetemeiket illeti tekintettel arra, hogy a magyarság a XI. sz.-ban lett keresztény, aránylag igen korán alakult itt egyetem. III. Béla király a veszprémi egyetemet alapítja. Teljesen a párisi mintájára, hasonló kiváltságokkal rendelkezik és a kor színvonalán állott.

Nagy Lajos V. Orbán pápát kéri, hogy a pécsi theol. főiskola mellé egyetemet alapítson.

Zsigmond Budán 1308-ban alapít egyetemet és ez mind nem elég, Vitéz János esztergomi érsek Mátyás királlyal Rómába fordul még egy egyetemlétesítése céljából, amidőn megkapják az engedélyt, Pozsonyban helyezik el az új egyetemet, sőt Mátyás Budán akarja Európa legnagyobb egyetemét felállítani, de ez már nem sikerült.

A humanisták hazánkban szintén a pap-ság soraiból kerültek ki. Pannoniai András, Vitéz János és Janus Pannonius, a humanisták feje mind egyházi férfiak voltak.

A mohácsi vést követő idők elpusztították összes egyetemeinket. Mielőtt a török rabságból felszabadultunk volna, Pázmány Péter a biboros magyar Ciceró volt az, aki új egyetem alapítására gondolt, de nemcsak gondolt, hanem óriási áldozatok árán meg is valósította azt a jezsuiták vezetése alatt. Már Pázmány előtt Oláh Miklós esztergomi érsek, majd Forgács bibornok ingatlanokat és pénzt ad a jezsuitáknak, hogy felépíthessék a magyar tudományosság fellegetvárát Nagyszombatban és ezt valóra is váltotta Pázmány Péter. 142 évig volt Nagyszombatban az egyetem, amikor Mária Terézia azt áttette Budára a nagyszombati jezsuiták vagyonával gyarapítva, továbbá a szekszárdi, pécsváradai és turóci apátságok ingatlanával. Tény az, hogy a budapesti Tudományegyetem Pázmány Péter alapította. Ennek vagyona teljesen kath. egyházi eredetű, bár az állam kezelése alatt áll, de ki kell jelentenünk, hogy nekünk katolikusoknak elvülhetetlen jogaink vannak a budapesti egyetemhez. Az állam nevezi ki a tanárokat felekezetre való tekintet nélkül és azért sajnós, hogy Jásziak és Píklerek garázdálkodhatnak ezen az egyetemen és a kath. egyház pénzén iparkodtak onnan tönkretenni a kath. hitéletet. 1880-ban az országgyűlés Apáthy István egyetemi tanárt bizta meg, hogy mondjon jogi vélemény

PERTRIXVÉD JEGY**Szárazelemekéstelepek zseblámpa és anódtelepek számára.** 26-11**Teljesítményük felülmulthatatlan. Minden szaküzletben kaphatók.**

az egyetem vagyonáról, aki kijelentette, hogy az egyetemi alapok katolikus eredetű, kath. jellegű és a magyar törvények értelmében ezen jellegből soha ki nem vehető alapok. Pedig nem csekélység az a vagyon, amellyel az egyetem rendelkezik. Nem tekintve a pénzben őrzött alapítványokat az egyetemi alap vagyona 1869-ben br. Eötvös kultuszminiszter jelentése szerint 38.736 magyar holdat tesz ki. Azért tiltakozik a kath. politika az országgházban, nehogy ez a joga el-
évüljön.

A jezsuiták 1586 táján állították fel az első gimnasiunukat és száz év alatt 22 gimnasiunot állítottak fel. XIV. Kelemen 1773-ban feloszlatta a rendet és ekkor Magyarországon volt 41 gimnasiun és 7 konviktusuk.

A piaristák 1666-ban telepedtek le Privigyén. 1766-ban 21 gim. 1861-ben a piaristák tanterve lett kötelező az összes állami gimnasiunokban.

Jelenleg az állami gimnasiunok mellett 8 bencés gimn., 5 cistercita, 1 premontrai, 2 csorna prem. 10 piarista, 2 jezsuita, összesen 28 kath. gimnasiun van. Nehány gimn. világi papok vezetése alatt áll.

Emellett rengeteg iskolát, óvodát tartanak fenn a női szerzetesrendek is.

(Vége.)

HIREK.

— **Doktorráavetés.** Szabados Mihályt városunk szülöttét, aki Csongrád vármegye és Csongrád város ösztöndíjával egy évig Olaszországban munkásügyi tanulmányokat folytatott, folyó hó 22-én Budapesten a jogtudományok doktorává avatták.

Mezőgazdasági gépeket csak a «Hangya»-ban vegyünk.

— **Az Uránia Mozdonszínházban** december 27-én, szombaton este 8 órakor és 28-án, vasárnap délután 5 és este 8 órakor bemutatásra kerül *Filmripacsok*. Történet a film két névtelen hősről, akik közül az egyik egy szélhámos társaság, a másik pedig a ruhatáros nő áldozatai lesznek. Főszerepben Hary Bryan, Ben Lyon és Sam Hardy. Ezenkívül *A prerik banditája*. Indiánok harca az előre törő kultúra és emberei ellen. Főszerepben Ken Maynard.

A „HANGYA” korcsmában kitűnő bort mérnek!

— **Vidéki magántanulók** eredményesen vizsgázhatnak a Walter Magántanfolyam útján, mert az intézet lehetővé teszi, hogy rendes elfoglaltságuk mellett lakóhelyükön levelezés útján sajátíthassák el a szükséges ismereteket. Forduljon felvilágosításért az országszerte előnyösen ismert Walter magántanfolyamhoz, Budapest, Rákóczi ut 51. 7v4

«HANGYA» A LEGJOBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!

— **Köhögés rekedtség ellen** elismert gyors és biztos hatású a világhírű és közkedvelt EGGER-FÉLE MELL-PASZTILLÁK, melyek a gyomrot nem rontják és kitűnő ízűek. A dohányzás mérséklésénél is előnyösen és sikerrel használják. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Ne okozzon gondot a hideg téli idő!

50 százalékkal kevesebb tüzelőanyag mellett is jó meleg szobája lesz, ha

Leopold Sándor lakatosmester által feltalált

„Meleg felfogót”

felszerelteti kályhájára. Tegyen próbát fizetési kötelezettség nélkül s ha nem lesz megelégedve, nem kötelező megvenni a készüléket.

Tisztítása egyszerű, iskoláknak, hivataloknak kiválóan alkalmas. A kályhát védi az elpusztulástól. Ára 12.- P.

A «CSEPEL» géphímző tanfolyamon bárki teljesen díjmentesen vehet részt. Jelentkezni lehet bármikor a gyári lerakatban **Régner Gépraktár** Csongrád, Szentháromság tér 8. szám.

Csongrád megyei város polgármesterétől.
ad. 9082/1930. sz.

Hirdetmény.

Az 1930. évi XXV. törvénycikk az 1930. évi december 31-e és 1931. évi január hó 1-e közötti éjféli állapotok szerint Csonka-Hazánk területén népszámlálást rendel el.

A népszámlálás megejtése végett 1931. év január elseje és 10-ike közötti időben, esetleg már a karácsony s újévi ünnepek között is, népszámláló biztosok keresik fel a lakosságot népszámlálólapok felvétele végett. Miután a népszámlálásról felvett adatok nem adóztatási, nem más köz- vagy magán célokra a törvény szigorú tilalma folytán fel nem használhatók: felkérem a lakosságot, hogy a felteendő kérdőpontokra magyar emberhez illő, őszinte becsületességgel adjon feleletet s a népszámláló biztosokat munkájában támogassa.

Kívánatos, hogy a születési és házasságkötési idők pontos bemondására a minden családnál meglévő családi — születési időket tartalmazó értesítőket tartsák kéznél, kinek földtulajdona van azt előre katasztrális öregholdra számolja össze, földtulajdont képez a szőlő, ártér, bokros is. Akik katonák voltak *sebesülési érem, Károly csapatkereszt* s egyéb háborus kitüntetésekre vonatkozó okmányait készítsék elő. Szedje számba gyermekeinek számát, mert nemcsak az élő, hanem az elhalt vagyis az *összes született gyermekek számát* be kell vallani.

Aki csak házrészenként tudja földbirtokát bevallani, felhívom a figyelmét, hogy átlagban 1 házrész nagyrét 1 öreghold és 550 négyszögöl, 1 házrész hullámtér 600 négyszögöl, 1 házrész kistrét 390 négyszögöl, 1 házrész kilences 518 négyszögöl, 1 házrész mentettrét 400 négyszögöl, 1 házrész baltás 30 négyszögöl, 1 házrész ibolyás 46 négyszögöl, 1 házrész bokros 910 négyszögöl, 1 házrész patikaföld 1 öreghold, 1 házrész bökény 156 négyszögöl.

Kisbirtokos-napszámossal vallja be magát az, akinek nincs annyi földje, hogy abból megéljen s közben napszámra is eljár, kisbirtokos 100 holdig az, aki birtokának jövedelméből él. Középbirtokos az, kinek birtoka 100-tól 1000 holdig terjed.

Különösen fontos a *kubikos munkások* létszámának helyes megállapítása, azért az, ki csak kubikumunkával keresi kenyerét: kubikosnak, ki emellett napszámra is eljár kubikos-napszámossal vallja be magát, megkülönböztetésül a földművelési — vagy különféle napszámossal.

Az ország összalakosságának jól felfogott érdeke követeli meg, hogy a kormányzat *helyes statisztikai adatokhoz* jusson, mert a ma fennálló *munkanélküliség s egyéb bajok elhárítása*, enyhítése csak úgy válik lehetségessé.

Ezen idő alatt, ha arra egyébként tilalom nem állana fenn, az ebek megköve tartandók.

Figyelmeztetem a lakosságot, hogy az eljáró népszámlálási biztosok hatósági kezegek, kiknek sértegetését, bántalmazását, nemkülönben a kérdőpontokban foglalt adatok megtagadását, hamis adatok bevallását a törvény szigorúan bünteti.

Bizom Csongrád lakosságában, hogy ősi tradícióihoz hiven a népszámlálásnál saját érdekében teljes odaadással fog közreműködni.

Csongrád, 1930. évi november 29-én.
Csemegi, polgármester.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a gazdaközönséget, hogy a **tejszállítást** e hó 12-én megkezdtem. Csak tisztán kezelt fölőstejet veszek a mindenkori napi áron, bármily mennyiségben. **Átvételi hely Károly köz 3. szám.**

Tisztelettel
KÁTAY LAJOS.

Budapesti rádióműsor:

Dec. 28. vasárnap.

9. Hírek, kozmetika. 10. Ref. istentisztelet. 11. Egyházi népének a Jézus Szive templomból. Utána időjelzés, időjárás. Majd hangverseny. Ezen hangverseny szünetjében Heti krónika. — 2. Gramofonhangv. — 3. A Rádióélet gyermekjátzóórja. 3.30 Manning Rezső dr. állatorvosi főiskolai tanár: Az apró csibék fertőző betegségei. — 4. Iskolán kívüli népművelés. 1. Vonósnégyes. 2. Fekete József tanítóképzőintézet tanár: Mit és hogyan olvassunk. Utána időjelzés, időjárás. — 5.10 Cigányzene. — 6.15 Széchenyi István az ifjuság neveléséről. — 6.45 Könyvnyű zene. — 8.15 Sport. — 8.30 Mozart Amadens karácsonyi éneke. — 9. Laurisín testvérek hangv. — Utána időjelzés, időjárás. Majd jazz, cigányzene.

Rendszeres hétköznapi leadások:

9.30 hírek. 12.00 déli harangszó, időjárás-, vizállásjelentés, hírek. 1.00 időjelzés, időjárás-, vizállásjelentés. 2.30 hírek, élelmiszerárak. 3.00 piaci árak, 4.45 időjelzés, időjárás-, vizállásjelentés, hírek.

Dec. 29. hétfő.

9.15 Hangv. — 12.05 Hangv. 4. Asszonyok tanácsadója. — 5. Körös Andor novellái. 5.30 Hangv. — 6.30 A testi fogatékos gyermekek szociális védelme. Horváth Mihály egy. tanár előadása. — 7. Leonardo da Vinci, az ember. Hekler Antal dr. egy. tanár előadása. — 7.30 Német nyelvokt. — 7.45 A Bpesti Ének- és Zenekar egyesület hangv. — Utána időjelzés, időjárás, hírek. Cigányzene.

Dec. 30. kedd.

9.15 Szalonzene. 12.05 Hangv. — 3.30 Meseóra. 4. A Rádióélet ifj. előadássorozatában Kosáryné Réz Lola előadása. — 5. Forró Pál novellái. — 5.30 Egyházzenei hangv. — 7. Francia nyelvokt. — 7.40 Gramofonhangv. 8.30 Lengyel hangv. — Utána időjelzés, időjárás, hírek. Majd cigányzene.

Dec. 31. szerda.

9.15 Hangverseny. 12.05 Orosz balalajka zene. 4.15 Csűrös Zoltán novellái. — 5. A kétezeréves Vergilius. — 5.35 Hangv. 6.40 Versek a nyárról és az őszi. — 7.10 Szalonzene. — 8.15 Ravasz László dr. ref. püspök előadása: Szilveszteri gondolatok. — 9.15 Zenés takarodó. Vitéz Berkó István ezredes előadása. — Majd éjjel 2 óráig: Szilveszter-est a Studióban.

Apróhirdetések

Ebben a rovatban 10 szóig 20 fillérért közlünk hirdetéseket. Cim nélkül közölt hirdetésekről ingyen adunk felvilágosítást. Hirdetéseket minden időben felvesz a Sziber-könyvkereskedés.

Két szobás lakás kiadó és ugyanott bor literenkint kapható. Kossuth Ferenc utca 54. sz. 5-5

ANagyrében, a Szivattyú közelében 4 kis hold föld vetéssel együtt eladó, értekezni a helyszínen Sárköziéknél, vagy Szentes, Bocskai u. 3. sz. 3-2

Járgányos szecs-kavágó teljesen jókarban eladó, értekezés Bathyányi utca. 6. sz. 8-7

Kossuth Ferenc utca 41. alatt két utcai szoba mellékhelyiségekkel kiadó, azonnal elfoglalható. 2-2

Eladó szőlő. Az Öregszőlőkben Dányi Mari szomszédságában két és fél hold körüli jókarban lévő szőlő mindenféle lakó és gazdasági épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett olcsón eladó. Értekezni lehet Dr. Kalmár Zoltán ügyvédi irodájában, Szivák tér 3. sz. 3-2

Avolt rakodó kertben Szent László utca 15. számú új ház eladó, értekezés Tanya 541. sz. Gyánti Pál tanya. 9-4

Eladó 67 hold tanyásbirtok egészben vagy parcellázva Értekezés Dr. Rásonyi ügyvédnél. x30

Szentháromság tér 13. számú ház jutányos árban eladó, értekezni ugyanott. 10-9

280 hold I. rendű szántó a szelevé- és gazdasági épületekkel, kövezett országút mellett, (Félegyházától 12 km.) — eladó. A birtok mellett 35 hold szántóföld nagyobb kaszálóval szintén eladó. Cim a kiadóba x42

Mindent megtermő 31 katasztrális holdas gyönyörű tanyás birtok, bőséges gazdasági épületekkel, kövezett országút mellett, (Félegyházától 12 km.) — eladó. A birtok mellett 35 hold szántóföld nagyobb kaszálóval szintén eladó. Cim a kiadóba x42

Kétshalmi dűlőben 24 hold prima föld kisebb tagokban is eladó, érdeklődni dr. Ság Lajos irodájában. 3-3

Bolthelyiség kiadó gróf Széchenyi István ut 30. szám alatt. 4-4

10 hold föld egy tagban, vagy parcellákban a Szelevényi rétben eladó. Értekezés a Körös Tisza Banknál. x21

Hajóhidnál Rapaics rakpart 15. sz. ház szabadkézből eladó, értekezni Szőlőhegyi utca 26. alatt. 5-5

Egy szoba, konyha, kamra és istálló kiadó és azonnal elfoglalható Erzsébet u. 26.

Deák Ferenc utca 16. számú ház eladó. Értekezni lehet ugyanott.

Az egész életben hű barát

SINGER
VARRÓGÉP.

*Kezveső fizetési feltételek.
Macsonyi havi nésszelek.*

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Csongrád, Kossuth utca 4. szám.

**A SINGER VARRÓGÉPEK
MÉGIS A LEGJOBBAK!**

Az építető közönség figyelmébe! Tisztelettel értesítjük a t. építetőket, hogy kiváló minőségű tetőcserép, téglá és disztégla gyártmányaink eladásával Csongrád területére **NAGY PÁL MIHÁLY** urat biztuk meg, akinek Kossuth Ferenc u. 17. sz. alatti telepén **legnagyobb fedőképességű francia hornyolt cserepünk ezrenként 85 pengőért kapható.** Hódmezővásárhelyi Első Gőztégla és Cserépgyár Rt.